

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. VII. Christus Dominus Noster proponit in Apocalypſi Prælatiſ
exemplar quoddam magnæ perfectioniſ, in omnibus eorum Miniſterijs; &
in ſeptem Epistoſiſ docet eos modum & rationem ſuoiſ ſubditoſ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

ferant, qui subdit populum meum sub me. Et facit, vt mihi obediat. Quod si viderit in grege suo pacem esse inter lupum & agnum, leonem & ouem; & quod ingenia alias sibi repugnantia valde concordent; & quamuis baculo reprehensionis & punitionis feriantur, non insurgant contra ipsum; sed ei potius sese subijciant: credere debent id totum esse Diuinæ gratiæ opus non verò ipsius proprium: nec ipse potest ex se ipse plus in tali opere habere, quàm puer aliquis paruulus habuisset in leone aut pardo domandi. Et vniuersim est verissimum quod Apostolus dixit: *p Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat; sed, qui incrementum dat, Deus.*

p 1. Corin.
3. 7.

CAPVT VII.

CHRISTVS D.N. PROPOKIT IN APOCALYPSI
Prelatis exemplar quoddam magnæ perfectionis, in omnibus
eorum Ministerijs; & in septem Epistolis docet eos mo-
dum & rationem suos subditos qu-
bernandi,

XCELLENTIARVM STATVS PRÆLATIONIS, & officij animas gubernandi vna est, quod qui in eo statu sunt, gaudeant speciali quadam prouidentia Christi Domini nostri erga ipsos, & præclaris documentis ac monitis, quæ nunc exemplis propositis, nunc verbis eis inspirat ac docet, ad propriam ipsorum salutem & perfectionem, & eorum quorum curam gerunt: vt videre licet ex ijs, quæ S. Ioannes refert in Apocalypsi sua, dicens apparuisse sibi Iesum Christum D.N. in habitu valde mystico, in quo quasi delineatæ, ac depictæ erant omnes eius excellentiæ, spectantes ad specialem prouidentiam, quam ipse habet de sua Ecclesia, eiusque Prælati, in quibus vult, vt prælati ipsum imitentur. Cuius rei causa dictauit S. Euangelistæ septem Epistolas, quas mitteret septem Episcopis Asiæ: qui referebant omnes Ecclesiæ Catholice Prælatos. Et quoniam exemplum præmittitur verbo: prius in seipso exemplar depingit gubernationis: quod ipsius ministri sequi & imitari debeant. a vidi (inquit S. Ioannes) septem candelabra aurea: & in medio septem candelabrorum aureorum similem filio hominû, vestitum Podere; & præcinctum ad mamillas zona aurea. caput autem eius, & capillierant candidi tanquam lana alba, & tanquam nix; & oculi eius tanquam flamma ignis; & pedes eius similes aurichalco, sicut in camino ardendi; & vox illius tanquam vox aquarum mearum; & habebat in dextra sua stellas septem: & de ore eius gladius vtraque

a Apocalyp
1. 13.

parte acutus exibat: & facies eius sicut Sol lucet in virtute sua. Hæcerat figura Christi D. N. qua supremus erat Pontifex, & Episcopus Ecclesie, exemplar omnium Summorum Pontificum & Episcoporum eam gubernantium, quorum perfectio in eo sita est, vt similes sint huic sicut Deo & filio hominis in excellentijs & virtutibus, quæ hic insinuantur.

PRIMUM igitur exornari debent Sacerdotali veste quæ appellabatur *Podèris*, quæ erat ex byssino candidissimo, & longa vsque ad pedes; angusta tamen: quæ significat iustitiam & sanctitatem vitæ, cum insigni candore & puritate; cû magna mortificatione & abnegatione superius pergendo semper per arctam semitam perfectionis Evangelicæ cum perseverantia vsque ad mortem, Si enim omnes b *Sacerdotes*, vt dixit David, induere debent *iustitiam*: quanto magis Episcopi & Prælati, qui sunt eorum capita? iustitia enim auctoritatem conseruat, & honorem sui status: propterea siquidem Ecclesiasticus sanctitatem appellat c. *Podèris* in honore.

QUAMVIS tamen hæc vestis angusta sit, debent etiam præcingere pectus suam zonâ aureâ, amplectendo scilicet perfectam castitatem, non solum quo ad opus; sed etiam quo ad cogitationes, & affectus impuros: ita vt renuntient omni generi voluptatum sensualium, tam carum quæ alijs sunt prohibita quam quæ alijs in matrimonio sunt licita. Debet autem hæc zona esse aurea, ob magnum valorem & æstimationem, quam habet ex vnaquaque virtute addita etiam charitate, quæ potens & efficax est ad præcingendos cordis affectus. Latet autem mysterium in verbo illo Evangeliste *ad mamillas*, quod est pectus quasi fæmineum, ad quod lac confluit, vt filijs præberatur. Hoc enim significat: Prælatos esse debere quasi matres suorum subditorum, eosque ad pectus suum nutrire lacte doctrinæ suæ. Præcingendum tamen est pectus zonâ aureâ quæ magna est pulchritudinis: vt sic fiant illis amabiles eosque alliciant ad suam iustitiam amantes eos puro & casto amore absque vilo carnalis amoris odore.

AD hoc iuvat non parum, quod S. Ioannes dixerit: *caput & capillas fuisse candidos tanquam lanam albam, & tanquam niuem*. Quod significat Prælatum debere esse senem: sapientem, prudentem, valde que expertum, purum, & castum in suis cogitationibus ac desiderijs. Id enim totum significant d *cani capitis*, & *senectus venerabilis* quæ non tam annorum numero computatur, quam perfectione harum virtutum. Quamvis etiam ordinariè iuuet prouecta ætas, qua & castitas & scientia & experientia perficiuntur. Ac propterea Apostolus Episcopos vocauit e *maiores natu Ecclesie*, vt superius est dictum. Sed capilli nominatim debent esse albi sicut lana, & sicut nix: vt Prælati in suis studijs & cogitationibus candore coniungant cû suauitate: & aliquibus sint quasi lana, contegendo debiles & pusillanimes; alijs verò quasi nix, reprimendo audaces & liberos ac insolentes.

Ex quo

S Gregorius
Lib. 19,
moral. c. 6.
& Lib. 6
& Lib. 1. c.
vltimo. vi
de quadiſta
sunt Tomo
2 Tract. 1.
c. 2.
b Psal. 13. 9

Eccl. 72. 9

d Sapi. 4. 3.

e Act. 20. 17

Ex quo fit vt eorum oculi esse debeant *quasi flamma ignis*, propter prouidentiam, & vigilantiam, quam in officio suo tenere debent: adhibentes summam curam in Ecclesiae gubernatione; non dormitantes neque punctum negligentes; iuxta nominis sui significationem. vox enim **EPISCOPVS** significat Superintendentem & super alios vigilantem, quasi ratione de eis Deo redditurū. Debent igitur oculi eorū sicut flāma ardere quia eorū gubernatio ita debet zelo Diuini amoris inniti, vt amoris igne sibi subiectos accēdat; & factę irę igne puniat, vtr̄ repugnantes ac rebelles. Sēper tamē esse debet flāma clara, absq; fumo exēcante, aut lachrymas educēte: in tota enim eius gubernatione (siue indulgeat & exhortetur; siue corripiat aut puniat) non debet esse fumus passionis, aut culpa ignorantiae aut alicuius erroris, qui lædat, aut flere cogat malū perpetrādū.

Sed quoniam parum refert vigilātia & prouidentia, nisi feruor adfit & fortitudo, ad excusationem, dicit: *pedes eius fuisse similes aurichalo sicut in camino ardenti*: ad insinuādum, ingressus bonorum Postorum in explēdo suo officio, ex parte vna debere esse firmos, & fortes sicut *ās*: ita vt neque debilitentur, nec flectantur ob humanos respectus; ex altera autem parte debere esse accēsos, & ardētes sicut oculos, cum eodē igne amoris ac zeli: ita vt magno feruore attendant, & accurrant ad omnia, quę ipsi incumbunt in bonum subditorū. Et quamuis ob hanc causam videant se caminum tribulationum ac molestiarum immerfos: non propterea animum abijciant aut firmitatem suam amittant: potius splendeant magis, sicut *ās* igne obdūctum: nec propterea à suo desistant officio. His pedibus pergit ad prædicandū, cum expedit: vt sic cōpetat ei illud Isaie: *Equam pulchri sunt pedes prædicantis pacem, prædicantis salutem!* eisdem pedibus pergit ad iudicandū & administranda Sacramenta, quę ipsi incumbunt; & ad visitandū gregem. In omnibus enim procedit affectibus & gressibus quietis, fortibus, & patientibus; nō tamē tardis, aut pigris; sed expeditis, quasi esset ignis scintillę resiliētes ex camino charitate accenso.

Et quoniam Prælati officio fungitur Magistri & Prædicatoris Evangelici, vox eius esse debet, *tanquam vox aquarum multarum*, propter auctoritatem & grauitatē, qua loqui debet, & sententias proferre altissima Sapientia: quasi nubes copiosam ex se dimittens pluuiam, ad irrigandam aridam terram cordium, eaquę reddenda fecunda bonorum operum.

Eadem ratione habere debēt in ore suo *gladiū vtr̄q; parte acutū* quod est verbum Dei, quod prædicant: quo pugnare debent aduersus Dei hostes, vitia mactare, errores destruere, corda penetrare, h̄ faciendo in eis diuisionē omnium affectuū: vt malos repellant; & retineant, aut inducant bonos. Et quoniam Prælati simul est etiam **IUDEX**, debet in ore suo iustitię gladiū tenere, vt reprehendat, & in suo Tribunali puniat rebelles delinquē

4

7

f Isa. 42. 7.
Rom 10. 15.

6

g Ephe 6. 17

h Heb. 4. 12.

tes. Gladius hic neque in manu est, neque in zona; sed in ore: & quidem non transuersus, sed quasi ex ore ipsum proiciat. ait enim: *gladius exiit ex ore.* Quo significatur: præcipua Prælatorum Ecclesiasticorum arma, non corporalia esse, quibus mactantur & iugulantur homines; sed spiritualia, quæ per os iaciunt per sententiam Excommunicationis, & aliarum Censurarum: separando, si opus est, inobedientes à gremio Ecclesiæ, & societate reliquorum Fidelium.

VENIAMVS ad *septem stellas*, quæ iuxta sensum literalem significant (vt Angelus dixit), solmet Episcopos, *Existentes in dextera manu Christi.* Ipse enim eos regit ac dirigat, suaque protectione tuetur: vt felicem habeant rerum suarum exitum. Sunt autem stelle Ecclesiæ non erraticæ, vt planetæ; sed fixæ, vt quæ sunt in Firmamento, lucere enim debent in perpetuas æternitates, & esse duces nauigantium in turbato mari huius mundi. Sed etiam dicere licet, quod quemadmodum Christus D. N. sub speciali sua protectione habet Episcopos & Prælatos: ita illi habere debent sub dextera manu sua & protectione bonos subditos; & ita iuuare, vt insignibus virtutibus tanquàm stellis splendeant. Et præterea debent ipsi in manu sua habere septem alias stellas, septem scilicet dona spiritus Sancti, & septem præcipuas vitæ Christianæ virtutes; tres Theologicas & quatuor Cardinales: quæ sculptæ esse debent non in manu sinistra, sed in dextera; valde scilicet impressæ in ipsa anima: vt in suis actionibus rectam & sanctam habeant intentionem, & horum operum exemplo omnibus eluceant. Ac propterea Christus D. N. non habebat manum suam plicatam, sed ita extensam, & apertam; vt S. Ioannes videre potuerit stellas in ea. Prælatorum enim opera debent esse publica, & omnibus manifesta: vt illa discant imitari.

DEINQUE Prælati facies splendere debet: sicut Sol lucet in virtute sua, eius enim virtus, eius sanctitas, doctrina, & sapientia esse debet singularis, & inter omnes præstantissima, clara, & perfecta quasi lux meridiana; ardens sicut Sol, cum suæ virtutes extremum per suos radios immittit: ita vt viuificet, illuminet, & accendat suos subditos: exercendo officium suum, non in speciem tantum, sed cum feruore maximo, faciens summum quod possit in amore Dei & proximorum.

HÆ sunt in summa excellentes virtutes & ministeria, in quibus Ecclesiæ Prælati imitari debent Christum D. N. in quo illæ in summa excellentia eminuerunt: & qui accipiens cognomen & titulum aliquarum, iam huius, iam illius dictauit septem Epistolas ad septem Asiæ Episcopos. Inter quos tres erant gradus: aliqui enim valde boni erant ac perfecti: qui ipsum perfecte imitabantur; alij verò valde improbi, & ab hac imitatione valde remoti; alij verò tepidi erant, & imperfecti: qui cum multa haberent bona & laude digna: simul tamen aliqua admiscebant mala, merito reprehendi-

denda. In hoc enim statu & officio sicut & in alijs, etiamsi ex Dei vocatio-
ne ad illud accedatur: est vera sententia ipsius Saluatoris dicentis: *ex duo-
bus qui erunt in lecto, aut in agro, vnus assumetur & vnus relinquetur.* In statu e-
nim continentiae ac Praelationis aliqui sunt Sancti ad caelum euecti; alij
improbi, & propter sua scelera ac negligentias ad infernum destinati. Ac
propterea dixit S. Augustinus: *scitote fratres: omnem perfectionem in Ecclesia
habere sicut. Non dico omnem hominem esse sanctum; sed omnem Professionem habe-
re sicut Personam.* Hoc est nullam esse tam sanctam, tam collectam, & ex-
cellam professionem, in qua non sint aliqui facti: hoc est, qui non habeat
sanctitatem status, quam profitentur. Quamvis autem hoc ita sit: adeo
tamen est huius Domini nostri erga hos Praelatos beneuola & amica pro-
uidentia, vt omnes septem, inter quos tamen aliqui erant improbi, vocet
stellas & Angelos; & eosque teneat in dextra manu sua: vt ita significet excel-
lentiam status & officij ipsorum: quod non amittunt; etiamsi ipsi mali sint;
nec eos a sua protectione excludit, saltem propter bonum Ecclesiarum.
Ac propterea curam sibi assumit, eos monendi, & corripiendi, ostendens
paternam suam prouidentiam in admirandis consilijs, quae illis praebet;
& in modo, quo illos gubernat: vt discant alios gubernare. Efficit enim
erga illos (vt deducitur ex septem ipsis epistolis) hos septem actus, in qui-
bus perfectio sicut est periti gubernatoris ac Praelati.

PRIMVS ACTVS est, quod eos laudet propter bonum, quod habent;
& opera virtutum, quae exercent; & tolerantiam in rebus, quas sustinent:
vt animos erigant ad persistendum in eo, quod vident probari & placere
Deo. SECUNDVS est, quod eos moneat de periculis iminentibus; de tenta-
tionibus, ac persecutionibus, quae contra illos exurgent; vt sese muni-
ant rebus necessarijs, ad eas superandas. TERTIVS est, quod corripiat ac
reprehendat manifesta eorum peccata, aperiens eis oculos, vt etiam occul-
ta cognoscant, quae peccata non reputant; & exhortans eos ad penitenti-
am: vt studeant, sese emendare, & bonum recuperent, quod amiserunt.

QUARTVS est, quod eis minatur horrendas poenas in hac vita & in futu-
ra: nisi se emendent, & sui officij obligationibus satisfaciant: vt poenae ti-
mor torrentem culpae contineat. QVINTVS est quod eis promittat praec-
lata praemia in hac & in futura vita, si faciant, quod debent: & ita vsque ad
mortem perseuerent: vt spes praemij reddat illis laborem iucundum.

SEXTVS est, quod ob oculos eis ponit exempla bonorum, qui illos
praecesserunt; & felices eorum exitus, praemiaque gloriosa: vt animentur
ad eos imitandos. Et similiter proponit supplicia ad infelices improborum
euentus: vt in alieno capite experimentum sumentes, cautiore sint: nisi
velint eandem miseriam experiri. Ac denique prospicit illis de viris san-
ctis & zelosis, qualis erat S. Ioannes: per quos eis loquitur, & haec dat co-

i Math. 24.
40.
Luc. 17. 36.

In Psal. 99.

k Apoc. 1.
20.

I
Apoc. 2. 1.
9. 19.
2
Ver. 10.
3
c. 3. 17.

4

5

6

7

11. Petr. 2. 25

m. Apoc. 5. 6

lia & monita; cū ipsi prælati plus indigent, quam subditi huiusmodi monitoribus: qui ex Diuina inspiratione audent, cū opus est, ipsos docere & monere de omnibus, quæ ad satisfaciendū officio suo, eos scire expedit: Et ipse Christus D. N. quem S. Petrus *l. supremum Pastorem*: & *nostrum animarum Episcopum* appellat. habet ad suam gubernationem septem spiritus celsissimæ suæ prouidentia: quos significant *m. septem oculi Agni*: de quibus S. Ioan. ait, quod *sint septem spiritus Dei, missi in omnem terram*: Hic est spiritus charitatis & humanitatis, quo & amat, & humaniter ac beate agit cū ijs, qui sub ipsius sunt gubernatione; reddens se omnibus amabilem: spiritus maiestatis, quo efficit, vt omnes eum timeant, reuerentur & adorent: spiritus liberalitatis ac beneficentia, quo bene eis facit, suasque spirituales, & temporales diuitias, prout eis expedit, distribuit. Spiritus misericordia, quo compatitur eorum necessitatibus, & opportunè eis succurrit. Spiritus iustitia, quo vnicuique dat, quod promeritus est, & obsequia sibi exhibita remunerat. Spiritus longanimitatis & patientia, quo sustinet & ingratos expectat, inuitans & alliciens eos, peccatorū veritatem seque offerens ad eorum pœnitentiā admittendam. Ac denique spiritus ira iustag. vltionis, quo rebelles & pertinaces punit, vt metu alijs incurrant.

n. Psal. 33. 14

SEPTEM his oculis gubernat Christus Dominus noster Ecclesiam suam; & sunt quos paulo ante contulimus cum flammis ignis. Nam quem admodum flamma illuminat, & vrit: ita Diuina prouidentia, quodammodo illuminat, & beneficijs ac fauoribus accendit: alios verò penis & cruciatibus vrit, iuxta illud Dauidis: *n. oculi Domini super iustos: & aures eius in preces eorū: vultus autē Domini super faciētes mala; vt perdat de terra memoriam eorū*.

o. Sapi. 8. 1.

VT autem magis innotescat huius prouidentia efficacy, septemque eius spiritus, ait Euangelista: *Agnum simul cum septem oculis habentem cornua septem*: quæ significant summam fortitudinem, & plenam potestatem ad omnia exequenda, qua oculi gubernationis faciēda ostendunt. Quare Saluatoris prouidentia, neque ob ignorantiam, neque ob imbecillitatem deficere potest: quia omnē sapientiā & omnē patientiā habet, quæ ad eā est necessaria: significatur autē per numerū septenariū, qui est numerus perfectionis. Ne autē vllus huius mundi homo persuadeat sibi, quod abscondere se, aut illam euadere: possit: ait hos *septem spiritus missos in omnem terram*: quia scilicet omnipotēs Dei sapientia omnes mundi angulos penetrat, & ab vno ad alterum polum, & o ab vno ad alterum partem attingit, omnia disponendo suaviter, & fortiter exequendo. Hoc exemplum gubernationis, quod Christus D. N. omnibus Episcopis & Ecclesiis suis Prælati ob oculos ponit: vt familiam sibi commissam gubernent, iuxta eius exemplum, eo modo, quem in sublequentibus capitibus proponemus.